Ymchwiliad Craffu – Addysg Gymraeg

Pwrpas yr Ymchwiliad Craffu

Sefydlir yr Ymchwiliad Craffu gan y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau er mwyn asesu:

- Sut y gweithredir Polisi Iaith yr Awdurdod ar lawr gwlad mewn ysgolion unigol
- Y graddau y mae'r ddarpariaeth yn gymorth hybu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gan blant a phobl Ifanc (y cyswllt efo'r Gwaith Siarter Iaith Gymraeg Ysgolion Gwynedd)

Yn benodol, bydd yr Ymchwiliad yn:-

1. manylu ar weithrediad Polisi Iaith yr Awdurdod yn ysgolion cynradd ac uwchradd dalgylchoedd penodol.

2. gweld sut y cymhwysir elfennau allweddol y polisi ym mholisiau'r gwahanol ysgolion ac yn arbennig o fewn y Cynllun Datblygu Ysgol.

3. gweld sut y gweithredir arweiniad a gofynion "*Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg"* ymhob ysgol.

4. gweld sut y gweithredir arweiniad a gofynion "*Siarter Iaith Gymraeg Ysgolion Cynradd Gwynedd*"

Trefn y Gwaith

Bydd yr Ymchwiliad yn ceisio darlun sirol ar y mater ond yn gweithredu fesul dalgylch gan ddatblygu model gweithredu ar gyfer edrych ar ddalgylch a fydd yn cynnwys:-

a) Sefydlu dealltwriaeth o:-

- batrwm ieithyddol o fewn y dalgylch ar sail ystadegau Cyfrifiad ac ysgolion unigol
- strwythur addysgol ardal y dalgylch a chanfyddiad rhieni ac eraill o natur ieithyddol ysgol
- berthynas ysgolion â'i gilydd o safbwynt y Gymraeg
- y defnydd a wneir o'r Canolfannau Iaith
- y defnydd a wneir o'r Gymraeg yn y dosbarth, ar y coridor, yn y ffreutur, ac ar y buarth
- weithgareddau a gynhelir er mwyn dathlu a hyrwyddo diwylliant a threftadaeth Gymraeg a Chymreig
- flaenoriaethau strategol ieithyddol ar gyfer yr ardal (yng nghyd-destun datblygiad Strategaeth Iaith Gwynedd)

- y cyd-destun lleol o ran gwaith ieithyddol cymunedol
- cyraeddiadau ieithyddol plant y dalgylch
- arferion da

b) Cyfweld y canlynol i adnabod y sefyllfa ar lawr gwlad:-

- Amrediad o Benaethiaid Ysgolion (Cynradd ac Uwchradd)
- Cyd-lynydd Iaith Cynradd y Dalgylch a Chydlynwyr Iaith yr Ysgol(ion) Uwchradd
- Amredaid o athrawon
- Gwaith grwpiau ffocws gyda rhieni a disgyblion ysgol am addysg Gymraeg a'u defnydd o'r iaith o fewn yr ysgol

c) Llunio argymhellion ar gyfer gwella cysondeb ac ansawdd y ddarpariaeth addysg Gymraeg o fewn y dalgylch yn awr ac i'r dyfodol

DS Awgrymir y dylid canolbwyntio i ddechrau ar ardal Bangor ac ardal arfordir Meirionnydd a Thywyn ar ôl hynny

DRAFFT